

RMDS 03.20 (Smernice)

4. izdanje
20.07.2006.

Zakonodavstvo vezano za kontrolu i transfer SALW-a

Šef kancelarije,
SEESAC,
UNDP Beograd,
Internacionalnih Brigada 56,
11000 Beograd,
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

1 Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47

Tip dokumenta: Regionalni standardi razoružanja na mikro nivou	Originalna referenca: RMDS 03.20	Jezik prevoda: Bosanski, srpski i hrvatski (BSH)
		Originalni broj i datum izdanja RMDS 03.20 (2006)
Naslov prevoda: Regionalni standardi/smernice razoružanja na mikro-nivou (RMDS) i zakonodavstvo vezano za kontrolu i transfer SALW		

Naslov originala: RMDS 03.10 (Guidelines) and SALW control and transfers legislation
--

Izjava o izvoru i potvrda autentičnosti: <p>Ovaj dokument je prevod originalnog engleskog (britanskog) teksta, kojeg je objavio SESAC Beograd, Srbija. Njegovu tačnost SEESAC je potvrdio na osnovu raspoloživih tehničkih informacija, te ga tako priznao kao zvaničan prevod</p>

Datum objavljivanja prevoda: 2006.
--

Upozorenje

Ovaj dokument važi od datuma navedenog na naslovnoj stranici. Pošto su Standardi za regionalno razoružanje na mikro nivou (Regional Micro-Disarmament Standards, RMDS) podložni redovnom pregledanju i revidiranju, korisnici bi trebalo da redovno posećuju Web lokaciju RMDS projekta kako bi proverili trenutno stanje: www.seesac.org

Obaveštenje o autorskim pravima

Ovaj document predstavlja Standard za regionalno razoružanje na mikro nivou u jugoistočnoj Evropi (RMDS) i zaštićeno je vlasništvo UNDP. Ovaj dokument u celini, kao ni jedan njegov deo, ne smeju biti reprodukovani, čuvani ili prenošeni ni u kakvom obliku, niti bilo kojim sredstvima, za bilo koju drugu svrhu bez prethodnog pisanog dopuštenja dobijenog od SEESAC, koji zastupa UNDP.

Ovaj dokument se ne sme prodavati.

Šef kancelarije
SEESAC
UNDP Beograd
Internacionalnih Brigada 56
11000 Beograd
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Sadržaj

1	Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47	i
	Sadržaj	iii
	Predgovor	iv
	Zakonodavstvo vezano za kontrolu i transfer SALW	1
1	Namena	1
2	Reference	1
3	Termini i definicije	1
4	Uloga zakonodavstva vezanog za kontrolu i transfer SALW u nacionalnom programu.....	1
5	Principi regulativne kontrole SALW	1
6	Delokrug zakona o kontroli i transferu oružja	2
6.1	Kontrola oružja (interna)	2
6.2	Zakoni o Transferu (spoljni).....	3
6.3	Specifični dodatni zahtevi za tranzit	3
7	Stepen poštovanja zakona	4
8	Zakonodavnost	4
9	Pravila ponašanja i procedure neophodni za nacionalne zakone o uvozu i transferu.	5
10	Polja nadležnosti.....	6
10.1	Regionalne organizacije	6
10.2	Nacionalna struktura nadležna za SALW.....	6
10.3	Organizacije za kontrolu SALW.....	6
	Aneks A (Normativni) Reference	7
	Aneks B (Informativni) Termini i definicije.....	8

Predgovor

Na dan 8. maja 2003. godine raspravljalo se o razvijanju standarda i smernica za regionalno razoružanje na mikro nivou¹ tokom seminara o „lakom i malokalibarskom naoružanju **SALW – Godinu dana posle primene Plana Pakta za stabilnost**“ čiji je sponzor bio Regionalni centar za pomoć pri verifikaciji i implementaciji kontrole naoružanja (RACVIAC). Postignuta je opšta saglasnost o tome da su takvi standardi i smernice poželjni, i SEESAC se složio da razradi okvire, a zatim i da preuzme odgovornost za budući razvoj regionalnih standarda. Dogovoreno je da će Regionalni standard razoružanja na mikro nivou (RMDS) biti organizovan tako da pruža podršku radu na operacionom nivou, i da će ići dalje od veoma uopštenih dokumenata o „najboljoj praksi“ kakvi su trenutno dostupni. Posle široke rasprave između zainteresovanih strana u vezi sa statusom RMDS, dogovoreno je da će se termin „standardi“ koristiti da se naznače tehnička pitanja, dok će se „smernice“ odnositi na „programska“ pitanja. Ceo paket će i dalje ostati pod nazivom RMDS radi lakšeg snalaženja, ali svaki pojedinačni dokument pokazivaće da li na njega treba gledati kao na „standard“ ili na „smernicu“.

Ovaj RMDS² odražava razvoj operativnih procedura, prakse i normi koje su se pojavile tokom prethodne četiri godine u oblasti kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja (Small Arms and Light Weapons, SALW)³. U oblasti regiona i van njega utvrđeni su primeri najbolje i najnovije prakse, i prikazani prema potrebi u okviru ovih RMDS/G.

SEESAC ima mandat po Planu za regionalnu implementaciju Pakta za stabilnost (Stability Pact Regional Implementation Plan) da, između ostalog, ispunjava sledeće operativne ciljeve: 1) da razmenjuje informacije i unapređuje saradnju u uspostavljanju i primeni SALW programa i pristupa u nadzoru i smanjenju naoružanja među akterima u regionu; i da 2) uspostavlja veze i koordinira ovaj program sa drugim relevantnim regionalnim inicijativama. Razvoj RMDS je jedno od sredstava da se taj mandat ispuni.

Rad na pripremi, proveru i revidiranju tih standarda vodi SEESAC, uz podršku međunarodnih, vladinih i nevladinih organizacija i konsultanata. Najnovija verzija svakog standarda, zajedno s informacijama o radu na razvoju, može se naći na Web lokaciji www.seesac.org. RMDS će biti revidiran barem svake treće godine, kako bi odražavao razvoj SALW normi i praksi nadzora, i kako bi izmene bile uvedene u međunarodnu regulativu i zahteve. Poslednja revizija urađena je 1. marta 2006, i ona odražava razvoj Standarda UN integrisanog razoružanja, demobilizacije i reintegracije (IDDRS) www.unddr.org, koji sadrže i RMDS/G kao normativnu odrednicu po pitanjima razoružanja i kontrole SALW.

¹ Definiše se kao: “Nadziranje, prikupljanje, kontrolisanje i konačno uništavanje malokalibarskog naoružanja, odgovarajuće municije i eksploziva i lakog naoružanja kod boraca, a često i kod civilnog stanovništva. Ono uključuje razvoj odgovornih programa upravljanja oružjem i municijom”. Nekada se koristio kao sinonim za kontrolu SALW, ali je danas kontrola SALW opšte prihvaćeni termin. Termin razoružanje na mikro-nivou se u ovom dokumentu koristi samo radi doslednosti u nazivu RMDS/G, kako se ne bi menjao naslov standarda.

² Plan i format RMDS zasnovani su na izuzetno uspešnim Međunarodnim standardima o delovanju mina (International Mine Action Standards, IMAS). SEESAC se zahvaljuje Službi UN za protivminsko delovanje (UNMAS) na saradnji tokom razvoja RMDS.

³ Ne postoji dogovorena međunarodna definicija za SALW. Za svrhe RMDS može se primeniti sledeća definicija: “**Sva smrtonosna konvencionalna borbena tehnika koju mogu nositi pojedinačni borci ili lako vozilo, i koja ne zahteva značajne mogućnosti logističke podrške i održavanja.**”

Uvod

Lako i malokalibarsko naoružanje i municija su sami po sebi opasni. U pogrešnim rukama, i u dovoljnim količinama, mogu uticati na političku destabilizaciju i dovesti do razbuktavanja konflikta. Kao takvi mogu prouzrokovati veliku opasnost kako za nacionalnu vladu tako i za međunarodne i regionalne mirnodopske napore. Najefikasniji način da se drže pod kontrolom je putem intervencija i programa mikro-razoružanja i kontrole SALW. U ovom RMDS su utvrđene najbolje moguće smernice i praksa vezani za nadležnosti vlade ili nacionalne SALW komisije u uspostavljanju zakonodavstva vezanog za kontrolu i transfer naoružanja⁴. Važnost ove teme potvrđena je time što je ona uvrštena u UNDP Program akcije za sprečavanje, borbu i zaustavljanje nelegalne trgovine SALW⁵, kao i druge međunarodne obaveze⁶.

Suštinska komponenta svake intervencije u kontroli SALW (ili mikro-razoružanja) jeste razvoj i implementacija odgovarajućeg zakonodavstva vezanog za kontrolu i transfer oružja. To obuhvata i zakone o posedovanju, registraciji i dobijanju dozvole za oružje u nekoj zemlji, kao i zakone za uvoz i izvoz SALW.

Svaka država treba da odlučuje o svom nacionalnom zakonodavstvu vezanom za kontrolu transfera oružja, a u skladu sa međunarodnim obavezama. Ne postoji jedan model sistema kontrole transfera, ali postoje neke osnovne crte bez kojih nijedan sistem zakonodavstva i kontrole transfera ne može da funkcioniše. To je sledeće: odgovarajuća zakonska osnova i politika transfera, mehanizam za donošenje odluka i zakonodavni mehanizam. U okviru ovih RMDS biće govora o elementima svega toga.

Ovaj RMDS primenjuje se ne samo na one nacije koje proizvode i vrše transfer oružja, već i na države koje poseduju zalihe naoružanja proizvedenog u ostalim zemljama, ili pak oružje prikupljeno za vreme nekog programa predaje oružja, koje treba preneti u drugu zemlju.

⁴ To podrazumeva, prema potrebi, uvoz, izvoz, tranzit, prekograničnu pošiljku, ponovni izvoz, neopipljivi transfer, dozvoljenu proizvodnju, brokerske aktivnosti i transport SALW-a.

⁵ UN Dokument A/CONF/192/15 od 20 jula 2001.

⁶ OEBS Nacrt vodiča za najbolju praksu u kontroli izvoza SALW FSC.GAL/4/03 od 9. januara 2003.

Zakonodavstvo vezano za kontrolu i transfer SALW

1 Namena

U ovom RMDS dati su vodeći principi za razvijanje i implementaciju odgovarajućeg zakonodavstva vezanog za kontrolu i transfer oružja, kao sastavnog dela aktivnosti SALW intervencija.

2 Reference

Lista normativnih referenci data je u Aneksu A. Normativne reference su važni dokumenti na koje se poziva u ovom standardu, i koje čine sastavni deo odredbi istog.

3 Termini i definicije

Lista termina i definicija iz ovog Vodiča navedena je u Aneksu A. Kompletan glosar svih termina i definicija iz serije RMDS dat je u RMDS 02.10.

U RMDS seriji standarda, reči 'mora', 'treba' i 'može' se koriste radi izražavanja određene mere pridržavanja. Upotreba ovih reči je u skladu sa jezikom koji se koristi u svim ISO standardima i smernicama.

- a) 'mora' se koristi za iznošenje zahteva, metoda ili specifikacija koji se primenjuju u cilju saobražavanja standardu;
- b) 'treba' se koristi za ukazivanje na preporučene zahteve, metode ili specifikacije; i
- c) 'može' se koristi za ukazivanje na mogući metod ili pravac delovanja.

Termin '**nacionalna nadležna struktura**' odnosi se na državne odsek(e), organizaciju(je) ili instituciju(je) u svakoj SALW zemlji koja ima dužnost da reguliše, upravlja i koordinira SALW aktivnostima.

Termin '**transfer**' odnosi se na uvoz, izvoz, tranzit, prekogranični transport, ponovni izvoz, nedodirljivi transfer, ovlašćenu proizvodnju, brokering i transport SALW.

4 Uloga zakonodavstva vezanog za kontrolu i transfer SALW u nacionalnom programu

SALW programi moraju biti potpuno transparentni po načinu na koji se izvode, a takođe treba da budu, i to očigledno, što je moguće precizniji. Deo preciznosti i transparentnosti proizilazi iz ispravnih procedura dokumentacije i kontrole; pod tim se podrazumevaju procedure oko transfera oružja, uključujući i nelegalno oružje namenjeno za uništenje, koje je preneto u zemlju sa boljim kapacitetima za taj vid uklanjanja. Pored toga, kontrola i dokumentacija vezana za transfer sopstvenim procesom registracije može pomoći zemlji koja izvozi oružje, koja bi se situacija mogla dodatno rasvetliti usvajanjem uskladenih nacionalnih strategija za kontrolu transfera na bilateralnoj ili multilateralnoj osnovi. To bi se čak moglo i proširiti na regionalnu strategiju kontrole transfera, koja bi mogla imati veliki uticaj na programe kontrole oružja i razoružanja u jugoistočnoj Evropi.⁷

5 Principi regulativne kontrole SALW

Zakonodavne i normativne mere koje se primenjuju na oružje i kontrolu transfera, moraju se saobražavati sledećiom principima:

⁷ Kontrole transfera oružja mogu se primeniti na programe prekogranične saradnje. Vidi "Rešavanje problema širenja malokalibarskog naoružanja: Razvoj i Implementacija Nacionalnih planova akcije o upravljanju oružjem i razoružanju" ISBN 0-620-30761-7

- a) zaštita nacionalnih interesa na polju bezbednosti i sigurnosti je od vrhunske važnosti;
- b) mora se održati poštovanje prema nacionalnoj spoljnoj politici;
- c) moraju se pribaviti propisani dokumenti i sertifikati o kranjem korisniku;
- d) predloženi transfer mora biti u skladu sa relevantnim međunarodnim zakonima, sporazumima i memorandumima razumevanja⁸;
- e) predloženi transfer mora biti podređen sistemu kriterijuma za procenu rizika, kako bi se odredilo da li je odgovarajuće izdati zahtev za licenciranjem;
- f) u osnovi, države imaju pravo na neki vid samo-odbrane što bi podrazumevalo proizvodnju, posedovanje i transfer oružja. Međutim, države imaju i odgovornost da koriste oružje u skladu sa obavezama prema međunarodnom zakonu, relevantnim političkim sporazumima i inicijativama, i u skladu sa postojećim nacionalnim zakonodavstvom;
- g) vlada mora zadržati finalni veto na predloge za proizvodnju, izradu, posedovanje i transfer oružja, municije i eksploziva.

6 Delokrug zakona o kontroli i transferu oružja

Treba razviti zakonodavne mehanizme kojima bi se obezbedilo razvijanje efikasnog zakonodavstva za kontrolu i transfer oružja koje bi pokrilo opšte oblasti u skladu sa najboljom praksom⁹:

6.1 Kontrola oružja (interna)

- a) podela nadležnosti, i organizacija zakona o kontroli i transferu oružja na nacionalnom nivou;
- b) nacionalna struktura nadležna za SALW;
- c) definicije oružja, municije i eksploziva;
- d) lica na koja se odnose zakoni o kontroli oružja;
- e) zabranjeno oružje, municija i eksplozivi;
- f) proizvodnja i izrada oružja, municije i eksploziva, uključujući 'proizvodnju dozvoljenu u inostranstvu';
- g) oružje, municija i eksplozivi pogodni za civilnu upotrebu;
- h) interna prodaja oružja, municije i eksploziva;
- i) mehanizmi nabavke i kupovine oružja, municije i eksploziva;
- j) registracija i izdavanje dozvola za civilno posedovanje oružja, municije i eksploziva;
- k) nošenje oružja, municije i eksploziva;
- l) legitimna upotreba oružja, municije i eksploziva, (uključujući obuku i rukovanje);
- m) sigurno i bezbedno skladištenje oružja, municije i eksploziva;
- n) sigurno i bezbedno prenošenje oružja, municije i eksploziva;
- o) popravka i prepravka oružja;

⁸ Na primer; 1) Sankcije Saveta bezbednosti UN; 2) Pravila ponašanja EU; 3) OEBS Dokument na temu SALW; 4) Wassenaar Sporazum itd.

⁹ Primeri izvora najbolje prakse podrazumevaju OEBS Dokument o malokalibarskom oružju, EU Zbornik pravila dogovorene prakse i vodećih principa Waasennar sporazuma.

- p) mehanizmi dobrovoljne predaje oružja, municije i eksploziva u posedu civila;
- q) mehanizmi oduzimanja oružja, municije i eksploziva;
- r) nacionalni sistem evidentiranja oružja, municije i eksploziva;
- s) uništenje oružja, municije i eksploziva;
- t) kontrola inertnog ili dezaktiviranog oružja, kopije oružja, municije i eksploziva;
- u) kontrola oružja, municije i eksploziva u okviru sektora bezbednosti; i
- v) kaznene i krivične odredbe.

6.2 Zakoni o Transferu (spoljni)¹⁰

- a) podela nadležnosti, i organizacija zakona o kontroli i transferu na nacionalnom nivou;
- b) nacionalna struktura nadležna za SALW;
- c) definicije oružja, municije i eksploziva zajedno sa njihovim komponentama;
- d) lica koja podležu normama zakona o kontroli transfera;
- e) ograničena upotreba ili zabrana korišćenja oružja, municije i eksploziva za transfer;
- f) oružje, municija i eksplozivi koji su namenjeni za transfer;
- g) sertifikati o krajnjem korisniku i verifikacija nakon izvoza;
- h) mehanizmi dozvole za izvoz oružja, municije i eksploziva koji se mogu primeniti na proizvođače, prodavce i špeditere i koji su zasnovani na određenim kriterijumima. Na primer, prilikom razmatranja prijave za dozvolu, države treba da uzmu u obzir rizik od dolaska oružja u ruke krajnjih korisnika koji nemaju dozvolu, rizik od povrede ljudskih prava, rizik za bezbednost u regionu ili podrivanje održivog razvoja;
- i) mehanizmi izdavanja dozvole za brokerske aktivnosti vezane za oružje, municiju i eksplozive koje se odvijaju u zemlji ili ih obavljaju lokalni stanovnici koji poseduju pasoš gde god da se nalaze (ovo je extra-teritorijalna dimenzija);
- j) prijavljivanje fizičkog transfera oružja;
- k) tranzit, prekogranični transport ili ponovni izvoz oružja, municije i eksploziva preko nacionalne teritorije;
- l) bezbedno i sigurno prevoženje oružja, municije i eksploziva tokom transfera; i
- m) kontrole nedodirljivih transfera srodne tehnologije, na primer tehničkih informacija koje se elektronski prenose putem faksa ili emaila.

6.3 Specifični dodatni zahtevi za tranzit

- a) tranzitne zemlje moraju zahtevati izvozna i uvozna uverenja i dokumentaciju od zemlje porekla i od države odredišta;
- b) takva uverenja i dokumenti podlažu odgovarajućim propisima o reviziji i inspekciji;

¹⁰ Adekvatnije bi bilo da ovi zakoni budu u okvirima šireg zakonodavstva vezanog za kontrolu izvoza 'robe i tehnologije sa dvostrukom namenom'.

- c) tamo gde postoji opravdan razlog sumnji da se radi o nepravilnom postupanju, kao što su zapečaćeni kontejneri, železnički ili drumski prevoz, povezani magacini ili drugi način izolacije pošiljki u tranzitu, organi vlasti tranzitne zemlje imaju odgovornost da potvrde da li navedene pošiljke ispunjavaju zakonske uslove i zahteve vezane za politiku i dokumentaciju opisane u ovim RMDS; i
- d) tamo gde nadležni organi zemlje porekla nisu u stanju da ispune očekivanja tranzitne države u pogledu potencijalnih nepravilnosti, tranzitna zemlja po svom nahođenju može odbiti ulazak i tranzit, ili ako je već u tranzitu može vratiti ili na drugi način ograničiti pošiljku.

7 Stepen poštovanja zakona

Zakoni o kontroli i transferu oružja obezbeđuju sledeće;

- a) mogućnost prijavljivanja dozvola skupštini, drugim statutornim agencijama i javnosti;
- b) mogućnost revizije procesa donošenja odluka vlade putem procedura godišnjeg izveštaja (uključujući i parlamentarnu debatu);
- c) mogućnost izvođenja revizija i provera sertifikata (napr. garancija za finalne korisnike), mehanizmi izdavanja dozvole i prijavljivanja;
- d) da nije moguć ponovni izvoz bez posebne dozvole od zemlje porekla. Ovo bi trebalo da se odnosi ne samo na izvoz u zemljama regiona već i na one situacije kada ove države razmatraju ponovni izvoz opreme čije je prvobitno poreklo drugačije;
- e) sposobnost da se nametnu preventivne zakonodavne mere, (na primer; suspenzija ili ukidanje dozvola ili sertifikata kada postoji pretnja od prekršaja).
- f) marketinški mehanizmi kao podrška poštovanju zakona, i to:
 - objavljivanje naloga za odbijanje dozvola;
 - objavljivanje dodatnih zakona i propisa;
 - objavljivanje publikacija procedura i procesa;
 - objavljivanje pokazatelja 'crvena zastava';
 - nenajavljene posete industriji; i
 - obuka, obrazovanje i podsticanje industrije i civilnog društva na obaveze koje imaju prema zakonu.
- g) saradnja sa vladinim sektorom na polju istraživanja UN-a povreda međunarodog embarga na oružje i drugih relevantnih sankcija; i
- h) zakonska osnova za države koje se sastaju na nivou inter i intra – državni mehanizmi razmene informacija.

8 Zakonodavnost

Zakonodavni mehanizmi u oblasti kontrole i transfera oružja:

- a) definišu prekršaje;
 - koji se tiču zabranjenih postupaka;
 - koji prouzrokuju, pomažu ili pokrivaju neki prekršaj;
 - navođenja ili pokušaja navođenja;
 - zavere;

- postupanje sa svešču o prekršaju;
 - posedovanje s namerom da se ilegalno drži, koristi ili prenese;
 - pogrešno tumačenje ili sakrivanje činjenica;
 - izbegavanje;
 - neispunjavanje zahteva administracije, prijava ili evidencije;
 - izmene dozvole; i
 - ponašanje u suprotnosti sa privremenim nalogom o suspendovanju ili zabrani.
- b) nameću pravosnažne kaznene mere i kazne prema potrebi, kako bi sankcionisali i sprečili dalje kršenje.

9 Pravila ponašanja i procedure neophodni za nacionalne zakone o uvozu i transferu.

Nacionalnim zakonima je potrebna podrška u vidu niza praktičnih pravila ponašanja i procedura koje će pružiti smernice izvršnim agencijama¹¹. Glavno operativno telo za kontrolu nacionalnog uvoza i izvoza mora biti nacionalna struktura nadležna za izdavanje dozvola. Uprkos mnogim različitim tipovima oružja i municije o kojima se radi, trebalo bi da postoji samo jedna nacionalna nadležna struktura, koja, za vreme programa kontrole SALW treba da bude nacionalni predstavnik za SALW. Neophodne vodeće procedure treba da obuhvate:

- a) proceduru izdavanja dozvola. U okviru nje treba ispitati potrebu držanja dozvola, zakonsku osnovu uvoznika ili izvoznika, kao i zakonsku osnovu krajnjeg korisnika;
- b) proceduru prijavljivanja. Sav uvoz, izvoz i transfer oružja treba da bude unesen u nacionalnu bazu podataka o oružju;
- c) zahteve sertifikata krajnjeg korisnika;
- d) uslove za 'dozvoljenu proizvodnju za inostranstvo';
- e) uslove za ponovni izvoz oružja, bilo da je uvezeno legalno ili nelegalno;
- f) tranzit oružja i municije za uništenje;
- g) tranzit komponenti oružja za odlaganje ili reciklažu;
- h) procedure za ukidanje dozvola u slučaju prekršaja uvoznih ili izvoznih procedura, ili pronevere;
- i) istražne procedure u slučaju prekršaja,
- j) sankcije u slučaju prekršaja izvoznih ili uvoznih kontrola; i
- k) procedure za zvaničnu razmenu informacija, prijavljivanje i za javni parlamentarni nadzor.

¹¹ Videti OEBS Nacrtr vodiča o najboljoj praksi kontrole izvoza SALW

10 Polja nadležnosti

10.1 Regionalne organizacije

U nekim delovima sveta, regionalne organizacije su dobile ovlašćenje od svojih država članica za koordinaciju i podršku programa za kontrolu SALW unutar državnih nacionalnih granica, napr. SFOR u Bosni i Hercegovini.

U tim okolnostima regionalna organizacija treba da preuzme mnoge odgovornosti i uloge nacionalne strukture nadležne za SALW, i može da predstavlja medijum za donacije. Odgovornosti o uloge regionalnih organizacija za kontrolu SALW razlikuju se od jedne države do druge i mogu podlagati specifičnom Memorandumu razumevanja, ili sličnim sporazumima.

10.2 Nacionalna struktura nadležna za SALW

Nacionalna struktura nadležna za SALW treba da bude odgovorna za obezbeđivanje nacionalnih uslova za efikasno upravljanje nacionalnim projektima intervencija po pitanju SALW. Nacionalna SALW struktura ima najviši autoritet za razvijanje i upravljanje programom SALW intervencija unutar njenih nacionalnih granica.

Nacionalna SALW struktura mora biti odgovorna i za razvoj i implementaciju odgovarajućih zakona o kontroli i transferu oružja kao vid podrške nacionalnom SALW planu.

10.3 Organizacije za kontrolu SALW

NVO, komercijalna preduzeća i ostale organizacije uključene u intervencije kontrole SALW moraju učiniti sve napore da se povežu i sarađuju sa nacionalnom SALW strukturom kako bi poboljšale efikasnost, brzinu i bezbednost intervencija kontrole SALW.

Aneks A (Normativni) Reference

Normativni dokumenti koji slede sadrže odredbe koje, kroz reference u ovom tekstu, predstavljaju odredbe ovog dela standarda. Nijedna od ovih publikacija se ne odnosi na zastarele reference i njihove kasnije amandmane ili revizije. Bez obzira na to, strane ugovora zasnovanog na ovom delu standarda svakako bi trebalo da istraže mogućnost da primene najskorije izdanje normativnih dokumenata koji su naznačeni dalje u tekstu. Za važeće reference, važi najnovije izdanje normativnog dokumenta na koji se one oslanjaju. Članovi ISO i IEC redovno prave registre trenutno važećih ISO ili EN:

- a) OEBS Vodič za najbolju praksu po pitanju kontrole izvoza SALW;
- b) RMDS 01.10 – Vodič za RMDS i mere kontrole SALW;
- c) RMDS 03.30 – Izvozna dokumentacija za SALW i
- d) RMDS 04.10 – Upravljanje SALW programima.

Treba koristiti najnoviju verziju/izdanje ovih referenci. SEESAC poseduje primerke svih referenci korištenih u izradi ovog standarda. SEESAC takođe vodi evidenciju najnovijih verzija/izdanja RMDS standarda, vodiča i referenci, i oni se mogu potražiti na veb sajtu RMDS: <http://www.seesac.org/>. Nacionalne strukture nadležne za SALW, poslodavci i druga zainteresovana tela i organizacije bi trebalo da nabave ove primerke pre nego što započnu sa izvođenjem SALW programa.

Aneks B (Informativni) **Termini i definicije**

B.1.1

kontrola naoružanja

nametanje ograničenja na proizvodnju, razmenu i širenje naoružanja od strane vlasti kojoj su dodeljena legitimna prava da sprovede ova ograničenja.

B.1.2

izvoz oružja

trgovina naoružanjem i municijom, obično međunarodna i često strogo nadgledana i kontrolisana od strane vlada.

B.1.3

broker¹²

fizičko ili pravno lice koje se bavi brokerskom aktivnošću.

Svako ko tokom obavljanja sopstvenih trgovinskih ili pravnih poslova neposredno obavlja neku aktivnost koja se definiše kao brokerska. Postupci fizičkih lica, naročito službenika, treba da budu pripisani nekom pravnom licu.

B.1.4

brokering¹³

aktivnosti čija je svrha da omoguće transfer oružja između osoba u različitim trećim zemljama, utoliko što se takav transfer obavlja uz pomoć takozvanog **brokera**.

Napomena: Glavne brokerske aktivnosti uključuju:

- a) Nabavku lakog i malokalibarskog naoružanja koje se nalazi u jednoj trećoj zemlji kako bi bilo preneto u neku novu treću zemlju;
- b) Posredovanje između prodavaca i kupaca lakog i malokalibarskog naoružanja kako bi se omogućio transfer tog naoružanja iz jedne treće zemlje u neku novu; i
- c) Ukazivanje na mogućnosti za takve transakcije bilo prodavcu, bilo kupcu (naročito upoznavanje prodavca ili kupca u zamenu za novčanu nadoknadu ili neku uslugu).

B.1.5

razoružanje na mikro nivou

prikupljanje, kontrola i uklanjanje malokalibarskog naoružanja, municije, eksploziva, lakog i teškog naoružanja od boraca, a takođe, često, i od civilne populacije. Njegov sastavni deo je i razvoj programa za odgovorno upravljanje oružjem i municijom.

B.1.6

organizacija za razoružanje na mikro nivou

ovaj termin se odnosi na bilo koju organizaciju (vlada, vojska ili neki trgovinski subjekt) odgovornu za primenu projekata i zadataka kontrole SALW. Ova organizacija može da se pojavi u ulozi glavnog ugovarača, podugovarača, konsultanta ili agenta.

B.1.7

nacionalne vlasti

vladina ministarstva, organizacije ili institucije u zemlji nadležnoj za propisivanje, upravljanje i koordinaciju **SALW** aktivnosti.

¹² Izvor: OEBS Vodič za najbolju praksu – Nacionalna kontrola brokerskih aktivnosti.

¹³ Izvor: OEBS Vodič za najbolju praksu – Nacionalna kontrola brokerskih aktivnosti.

B.1.8

lako i malokalibarsko naoružanje (SALW)

Svo smrtonosno oružje koje može da nosi pojedinačni borac ili lako vozilo i koje ne zahteva ozbiljnu logističku podršku i održavanje.

Napomena: U opticaju je veći broj definicija pojma SALW i međunarodni konsenzus o «ispravnoj» definiciji tek treba da bude postignut. Gore navedena definicija će se koristiti za potrebe RMDS.

B.1.9

standard

standard je dokumentovani dogovor koji sadrži tehničke specifikacije ili druge precizne kriterijume, koje treba koristiti konzistentno, kao pravila, smernice ili definicije karakteristika, da bi se osiguralo da materijali, proizvodi, procesi i usluge odgovaraju svojoj svrsi.

Napomena: Cilj RMDS je da poboljša bezbednost i efikasnost kontrole SALW podržavanjem poželjne procedure i prakse kako u glavnim štabovima, tako i na terenu. Da bi bili efiksani, standardi treba da budu merljivi, mogući, proverljivi i pogodni za definisanje.

B.1.10

transfer

uvoz, izvoz, transport, ponovni izvoz, nedodirljivi transfer, ovlašćeno premeštanje tokom proizvodnje, brokeringa i transporta SALW.